

[Kr. Kristensen.]

Sukkerfabrikkernes Ledelse, at der gennemføres et stortilet Forsøg med Oparbejdning af Hunsballe som Repræsentant for disse lettere optagelige Roer, og at det planlægges i Tide i Samarbejde med De samvirkende danske Roedyrkerforeninger, saa at der kan tilsaas Arealer til Raadighed for dette Formaale, eventuelt i Forbindelse med den svenske Forsøgsfabrik, som ogsaa arbejder med de Spørgsmaal. Først naar saadanne Resultater foreligger, kan man tage endelig Stilling til Spørgsmaalet. Der er meget stor Interesse for det i Dyrkerkredse, og derfor henstiller vi alvorligt til Fabrikkernes Ledelse, at man yder sin gode Medvirken til Klaring af hele dette Spørgsmaal. Jeg erkender, at det er meget vidtrækkende og dybt indgribende i hele vor Sukkerroedyrkning, og derfor bør det undersøges grundigt og klares godt, og det vil være klogt af Sukkerfabrikkerne at yde Medvirken til det.

Saftroedyrkingen er drøftet i adskillige Møder, og Udvalget er enigt om, at der til Fremstilling af Roesaft kun maa anvendes Sukkerroer til Foderbrug — herunder Hunsballe, Pajbjerg 6x, Fodgaard, Øtofte, Tystofte Typro, Tystofte VII, Kerteminde E, Stamme 4008, Hunsballe IX og Pajbjerg IX og endelig Melleformen Pajbjerg Rex.

Dette ud fra den Betragtning, at en Oparbejdning af de mere lavprocentlige Sukkerroer ikke vil være økonomisk forsvarlig, hverken af Hensyn til den større Transportmængde, Oparbejdningen, Brændselsforbruget og det ringere Sukkerudbytte, der indvindes af disse Roer.

Udvalget er enigt om Ønskeligheden af, at der skabes saa gode Forhold for Roearbejderne og deres Børn under Arbejdet i Roemarkerne, som det er muligt; navnlig i Efteraarstiden vilde det være ønskeligt, om der ved større Arealer fandtes Læskure til Beskyttelse mod ublidt Efteraarsvejr. Udvalget har derfor opfordret Handelsministeren til at optage Forhandlinger med Arbejds- og Socialministeren om Foranstaltninger, der kan træffes herom.

Et Flertal, bestaaende af Venstre, Det radikale Venstre og Det konservative Folkeparti, betragter det som meget ønskeligt, at der ogsaa i det kommende Produktionsaar skabes en stor Sukkerhøst. Der er endnu en stor Sukkermangel i Verden, og en stor dansk Sukkerhøst, der baade kan dække Befolkningens Behov og samtidig give en betydelig Eksportmængde, vil antagelig ogsaa i det kommende Aar

være af stor Betydning, baade som værdifuldt Bytteobjekt og til Nedbringelse af Sukkerfondens Underskud. Ud fra dette ønsker man at stimulere til Tegning af større Sukkerroearealer gennem en yderligere Betaling for et øget Areal. Flertallet erkender, at den største Vanskelighed ved Sukkerroedyrkning ligger i Mangelen paa Arbejdskraft, men gennem en lidt højere Præmiebetaling for et øget Areal i Forhold til 1946 haaber man at bidrage til, at de arbejdsmæssige Vanskeligheder vil kunne overvindes, og at der yderligere kaldes nye Dyrkere til.

Saftroedyrkingen er fra en ringe Begyndelse i 1943 vokset til et saa betydeligt Areal, at der i 1946—47 oparbejdes 16 Mill. kg Raasukker og 6 Mill. kg Sukkersaft, i alt svarende til 19 Mill. kg Raasukker. Det er Flertallets Opfattelse, at denne betydelige Sødemængde ikke havde kunnet fremskaffes gennem en øget Dyrkning af egentlige Sukkerroer. Denne Sødemængde, hvoraf $\frac{4}{5}$ oparbejdes til Raasukker, og $\frac{1}{5}$ bruges til Sukkersaft, danner Grundlaget for en Række Erhvervsvirksomheder, der fremstiller saa vidt forskellige Ting som Frugtvine, Mineralvand, Chokolade og adskilligt andet. Det private Initiativ har her frembragt baade Beskæftigelse og Eksportværdier af stor Betydning, og saa maa det huskes, at Raasukkeret er under Kontrol baade i Oparbejdningen og Fordelingen. Man er opmærksom paa, at en Del af Sukkersaften ikke indgaar i Rationeringen, men det er kun beskedne Mængder, der her er Tale om. Hele dette Spørgsmaal om Saftroeproduktionen er ikke afklaret, men der forhandles videre i Rigsdagens Sukkerudvalg, og Flertallet har derfor ment, at der i Aar ingen Ændring bør foretages, men man ønsker en skarpere Kontrol med de Udgifter, der løber paa i hele Saftroedyrkingen.

Paa Venstres Vegne vil jeg gerne yderligere udtale om Ændringsforslaget, hvorefter Sukkerfabrikkerne efter denne Ordning kun maa udvide deres Aktiekapital med Lovhjemmel — det foreslaas af Socialdemokraterne og er tiltraadt af den højtærede Handelsminister og Venstre —, at vi ønsker ikke fra mit Partis Side at lægge en begyndende Socialisering ind i dette, tværtimod, prindipielt er vi imod at blande os i saadanne Forhold, men det er vor Opfattelse, at Sukkerfabrikkerne er saa godt konsolideret, at de paa anden Maade kan klare de Opgaver, der ligger for i Retning af at modernisere — det drejer sig her baade om Forbedringer i Transport